

Vrata šol. vodja Ivan Kugler; na Jesenice (Gorenjsko) Franc Erjavec; iz Dragatusa se premesti v Smlednik nadučitelj Franc Potokar; upokoje se: Ivan Thuma — Postojna, Franc Jurkovič — Šmarje pri Jelšah, Karel Korošec — Koprivnica, Franc Scheschark — Kočevje; Ivan Rupnik — Vitanje, Miroslav Pehani — Trebnje, Josip Zemljčič — Solčava, Matija Krauland — Mozelj, Jurij Erker — Koprivnica, Martin Majcen — Zdolet pri Brežicah, Ivan Krajnik — Kozje, Janko Prelog — Mala Nedelja, Ivan Jaklič — Reichenau, Alojzij Erker — Stara cerkev, Anton Zabukovšek — Sv. Trojica, Alojzij Kristelj — Sv. Barbara v Hlozoh, Friderik Kancky — Kočevje, Ljudmila Omejevca-Bukovičeva — Crnuče, Agneza Bregarjeva - Drollova — Zgornja Šiška, Ana Pleničarjeva-Božičeva — Kropa, Marija Muršova — Cven, Otilija Finkova — St. Peter na Medv. Selu, Ljudmila Kokličeva, Vilh. Gogola-Vidičeva — St. Vid pri Ljubljani, Alojzija Colnaričeva — Veržej, Amalija Sketova — St. Jurij, Amalija Komatarjeva — Vrhnik, Ljudmila Hočvarjeva-Modičeva — St. Peter pod Sv. Gorami in Ana Amonova.

— **Natečaj.** Pri pokrajinskem odboru za zaščito dece v Ljubljani se razpisujejo štiri mesta konceptnih ali pragmatičnih državnih uradnikov s plačo IX. do VII. činovnega razreda. Prošnje, opremljene z dokazili sposobnosti naj se vložijo do 30. junija 1919 pri poverjenstvu za socialno skrbstvo v Ljubljani. Pokrajinski odbor za zaščito dece. — V Ljubljani, dne 12. junija 1919.

— **Na naslov Učit. Sveta** nam piše tovariš: „Nova doba — novi smotri“ naj bi bilo ime duševnemu otroku, katerega avtor zagovarja svetovno naziranje — versko-nravno vzgojo po § 1. *) — V duhu se mi porajajo spomini iz preteklosti. Stal sem ob smrtni postelji nadbudne hčerke. Kal smrtonosne bolezni si je nakopala ob selitvi v najhujši zimi, v kateri me je kruta, s § 1. utemeljevana usoda pregnala v hribe. Selitev — ločitev zakona — dvojno gospodarstvo — to je pobralo zadnje prihranke. Kje dobiti denarja za zdravnika in dr.? Sosedje hribovci pa imajo trda — kamenita srca. Nezaupljivo gledajo priseljenega prganca. Saj so bile tudi tu na delu zlobne tihe moči, ki očrtnijo — „brezverca“. Tako je Morani v naročje padel mladostni cvet — moja hči! ... Nova doba! — Mlada, svobodna država je razprostrla v prostem razmahu svoja krila. Na tleh leže strti okovi reakcionarnega sistema. A glej čudo! Lažipedaški silijo v ospredje. Kameleoni, ki so pod avstrijskim režimom kričavo prisegali na črno zastavo, silijo s krinko spokorjenih grešnikov h — „koritom“. O, tempora — o, mores! Ali bo tako početje našlo milosti pred našim najobjektivnejšim forumom? Izpil sem v izdatni meri čašo trpljenja; naj se mi vzame še upanje na zadoščenje — vera v pravico?

— **Vsem beguncem na znanje.** Begunski sosvet v Ljubljani daje vsem beguncem brezplačno pojasnila v vseh begunskih zadevah, bodisi v prošnjah, bodisi v slučaju kakih pritožb itd. — Kjer bo uvidel potrebo, bo begunski sosvet tudi posredoval pri oblastih in zasebnikih v prilog beguncev in to v stvarih katerega-koli značaja. — V ta namen vabi begunski sosvet vse begunce brez razlike poklica, naj mu čim prej pošlje svoje popisnice, spisane po tem-le vzorcu: Ime in priimek družinskega glavarja — t. j. očeta, oziroma matere, rojstno leto, rojstni kraj, domovinska občina, politični kraj in dežela, poklic in stalno bivališče (ulica, hišna številka) pred begom, dalje natančni naslov sedanjega bivališča in s čim se peča sedaj, ima v domovini kaj nepremičnega imetja ali ne ter kedar (mesec, dan, leto) je bil vsled vojne prisiljen bežati z doma. Tudi naj vsako sporoči v popisnici ali je bil vojak ali ne in če je bil morda ranjen. V slučaju, da je kak član katere družine padel v vojni, oziroma če se ne ve, ali je živ ali mrtev, naj se naznani v popisnici tudi to. V tem smislu in s temi podatki naj se nato po vrsti popišejo vsi družinski člani. — Vabilo begunskega sosveta velja vsem beguncem brez razlike, tudi tistim, ki se nahajajo po taboriščih, duhovnikom, uradnikom, učiteljem, upokojencem, dijakom, železničarjem, trgovcem, obrtnikom itd., kajti begunski sosvet hoče sestaviti seznam vseh beguncev, kar mu zelo olajša delovanje pri zastopanju njih koristi, kakor tudi direktno obveščanje z njimi, ko jim bo treba kaj sporočiti. — Vljudno prosimo našo inteligenco, naj beguncem pri sestavljanju popisnic pomaga, jih bodri, da iste čimprej vpošljejo. Najbolje bi bilo, ako bi v vsakem kraju 3 ali 4 inteligentne osebe kar same vzele v roke to popisovanje in nam poslale izdelek v

skupnem zavrtku na naslov: Begunski sosvet v Ljubljani, Pražakova ulica 3. — Ker je zadeva velike važnosti in nujna, kajti gre za enotno ureditev pomoči beguncem v vseh ozirih, prosimo ponovno, naj se vsi begunci točno in čim najhitreje odzovejo našemu vabilu. Odzvati se je le pismeno. — Begunski sosvet v Ljubljani.

— **Mestni dekliški licej v Ljubljani.** Vpisovanje v I. razred in v višje razrede mestnega dekliškega liceja v Ljubljani se vrši v soboto, dne 5. julija t. l., od pol 8. do 9. ure dopoldne v poslopju „Mladike“ v Subičevi ulici pod običajnimi pogoji. Sprejemni izpiti se vrše istega dne od 9. ure dalje.

— **Za učiteljski konvikt** je daroval g. Josip Topolovšek, učitelj v pok. v Trebojah, 6 kron. Hvala!

— **Izkaz prispevkov za Grčarjev nagrobni spomenik v Radovljici.** 200 K: neimenovan denarni zavod; 150 K: Grčar Viktor; 100 K: Učit. društvo za radovljiški okraj; 20 K: Omanova Erna; 15 K: Gorišek Josip; 10 K: Vrezec J., Jeglič Fr., Jegličeva Malči, Jegličeva Leopoldina, Mihael in Roza Salberger, Schiffer Egidij, Polde in Lojzka Baebler, Leon in Ema Pibovec, Lipovec Ivana, Majcen Roza, Potočnik U., Vilman C., Azman Josip, Semrl Ivan, Kren Ant., Jaklič Fr., Slapšak Julij, Segar Ivan, Baraga Janko, Joci Ivan, Cop Anica, Jalen Režika, Silvester Fr., Zemljan I., Blažič Karel, Kunčičeva Lojzka, Rihteršič Iv., Drollova Kati, Stupica Ivan, Faturjeva Ap., Markizeti I., Kesslerjeva Marija, Javornikova Josipina, Pleničar Josip, Pogačnikova Franica, Wurnerjeva Olga, Rus Franc, Grudner V., Coriazy M., Jegličeva Marija, Huthova Mihela, Zavrl Val., Korošec Josip; 8 K: Žirovnik Josip; 7 K: Zupančič J.; 6 K: Markovšek Edvard, Černe I., Dežmanova Pavla; 5 K: Bizjakova Jerica, Flere Franc, Klavara Fr., Cernetova Mar., Šivičeva Olga; 4 K: Vranič M.; 3 K: Cernetova Kristina, Severjeva Lojzka, Strlekar M. Skupaj 1016 K. — Spomenik 936 K, poštnina in druge reči 28 K 40 h. Stroški skupaj: 964 K 40 vin. Ostane 51 K 60 vin. je naložen v Mestni hranilnici v Radovljici, ki se porabi za popravilo groba, oziroma za sveče na Vseh svetnikov dan. — Radovljica, 17. junija 1919. — France Jaklič, nabiralec prispevkov.

— **Ureditev vprašanja uradniških plač.** Dne 19. junija se je vršil ministrski svet, v katerem se je po referatu ministra dr. Kramerja razpravljalo o provizorični ureditvi uradniških plač. Kakor izvem, je minister dr. Kramelj predložil načrt, da se uradnikom v novih krajih do definitivnega izenačenja vseh uradniških plač v celi kraljevini SHS izplačajo dnevnice in to aktivnim uradnikom, učiteljem in penzionistom ter vdovam in sirotam. Dnevnice dobe tudi duhovniki, ki nimajo cerkvenega posestva. V krogih poslancev Demokratskega kluba se je govorilo, naj dobe uradniki po predlogu ministra dr. Kramerja do definitivne ureditve plač poleg vseh dosedanjih draginskih doklad dnevnice po 10 K in po 2 K za vsakega otroka na dan. Oni državni nastavljenici, ki niso v uradniških razredih, med njimi tudi sluga, naj dobe po 6 K in 2 K za vsakega otroka na dan. Penzionistom naj se da 5 K, vdovam in sirotam pa po 4 krone dnevno. Učitelji dobe uradniške dnevnice, istotako duhovniki brez cerkvenega posestva. Posvetovanja glede uradniških dnevnice v ministrskem svetu še niso zaključena, vendar je znatno povišanje prejemkov principijelno že sprejeto.

— **Imendan kralja Petra — invalidski dan.** Na inicijativo vrhovnega poveljstva se bo praznoval imendan kralja Petra, 29. junij, po vsem kraljestvu kot invalidski dan z namenom, da se zbere denarna pomoč za invalide vse kraljevine. Vrhovno poveljstvo je uverjeno, da se bo prebivalstvo potrudilo, z obilnimi darovi ublažiti bedo junakov, ki so prelili svojo kri za domovino, a postali pri tem ubožci, in s kojih požrtvovalnostjo je bila ustvarjena svobodna in zedinjena naša kraljevina.

— **Zanimiva obletnica.** Dne 15. t. m. je preteklo 16 let, odkar je nastopil vladno kralj Peter, katerega je izvolila srpska narodna skupština po odstranitvi Aleksandra in njegove žene Drage. Kralj Peter je doživel osvobojenje in ujedinjenje jugoslovanskega plemena, za koje ideale se je boril v mladosti z bosanskimi ustaši. Sedaj se kralj Peter, ki je moral prestati težko Kalvarijo preko Albanije, vrača v novo domovino.

— **Vidov dan 1389-1914.** Dan 28. junija 1389 in leta 1914 — Vidov dan — je najvažnejši in najpomembnejši dan za usodo našega celega naroda. Leta 1389 se je vršila ona strašna in za naš narod tako pomembna bitka na Kosovem polju. Vidov dan leta 1914, je

dal pa znamenje za boj proti stari Avstriji, ki je hotela zaslužiti cel jugoslovanski rod. V tem smislu se bo predavalo šol. mladini dne 28. junija. Po končanem predavanju naj se zapoje naše himne, in sicer: „Hej, Slovani!“ — „Rado ide Srb in vojniki.“ — „Lepa naša domovina“ in na to pa „Bože pravde...“ Glej današnji podlistek!

— **Slovensko učiteljstvo v Mariboru** je volilo v petek dne 20. t. m. svojega zastopnika v mestni šolski svet. Zastopnikom je bil izvoljen ravnatelj deške meščanske šole Dragotin Humeč.

— **Poročil se je** v Trbovljah tovariš Adolf Jesih in Mira Gorjupova. — Obilo sreče!

Srednješolske vesti.

Makso Pirnat, profesor v Kranju, je težko obolel. Iz Studenca nam je poslal zadnji listek „Binkoštno pismo“. Ko se je vrnil med svoje, je bolezen iznova izbruhnila, da so ga morali zopet spraviti v bolnico. Trda usoda!

Nemške srednje šole. Glede na nemške srednje šole je odločilo poverjenstvo za uk in bogočastje z razpisom z dne 2. junija 1919, števil. 2710, naslednje: Državna nemška gimnazija v Ptuj in nemške vzporednice državne gimnazije v Mariboru se ukinejo. — Državna gimnazija z nemškim učnim jezikom v Ljubljani se pretvori s I. razredom počeni v realno gimnazijo; v II. do VIII. razredu dosedanjega zavoda pa se sprejmo učenci iz vseh razpuščenih gimnazij z nemškim učnim jezikom. — Nemške vzporednice državne realke v Ljubljani, ki bi štele prihodnje šolsko leto komaj 100 učencev, se opuste. — Na državni realki v Mariboru, ki se postopoma razvija s slovenskimi temeljnimi razredi, ostanejo začasno nemški razredi II. do VII.; vanje se sprejmejo nemški učenci z drž. realke v Ljubljani. — Dijaki I. razreda smejo delati sprejemni izpit v nemškem jeziku samo na drž. realni gimnaziji z nemškim učnim jezikom v Ljubljani.

Književnost in umetnost.

Drugi natisk Pirčeve „Kratke zgodovine Slovencev, Hrvatov in Srbov“ je izšel. Komad stane 2 K. Ta učni pripomoček je od poverjenstva za nauk in bogočastje priporočen. Razpošilja ga pisatelj Matija Pirč, profesor v Mariboru.

Stj. Širola: Mali Glumac. Zbirka igrokaza za mladež. — U nakladi knjigotiskare G. E. Margolda izšla je knjižica, koja će dobro doći i našem učiteljstvu i našoj miloj omladini. Zbirka je to biranih igrokaza, koje naša mladež — u zabavištima i pučkoj školi — toliko voli, a poznati naš omladinski pisac Širola poklanja joj svoga „Maloga Glumca“ popunjena u drugom izdanju, jer je prvo izdanje (od g. 1901.) sasvim raspačano. Kako je knjižica lijepo opremljena, poslužit će izvrsno i kao nagradna knjiga sada pri kraju školske godine, pa je s toga rado preporučujemo. Dobiva se kod nakladnika G. E. Margolda u Donjem Miholjcu, kao i u svim većim knjižarama.

Stjepan Širola: Školski izpiti u svjetlu napredne pedagogije. Preštampano iz „Prosvjete“ — Zagreb, 1909. — Svrha je ovoj radnji, da prikaže u pravom svjetlu jednu ustanovu u školskom organizmu, koju bi valjalo odstraniti, jer ne odgovara modernome napretku pedagoškemu. — Školske su se prilike, a naročito obrazovanost učitelja u toliko promijenile i digle na bolje, da se je danas i škola podigla na visinu svoje zadaće, ter je postala uzgojni zavod, po čem se razlikuju od one stare škole, u kojoj se je samo memorisalo mrtvo slovo školskih knjiga. Modernoj školi treba knjiga samo za mekaničko čitanje. Živa riječ učiteljeva, duh koji vlada u obuci i uzgoju mladeži, to je ono, što se na ispitu ne može da pokaže. S toga ga i ne treba. I upravo s toga razloga učiteljstvo diže svoj glas protivu ispita.

Habsburgovci, žalostne slike iz naše preteklosti. Pod tem naslovom je ravno izšla knjižica, ki opisuje zločinsko delovanje Habsburgovcev od njihovega začetka kot klativitezov in obcestnih razbojnikov do konca, ko se je v prah zdrobila njihova moč, ki je bila zgrajena na tiranstvu. Habsburgovci so bili največji sovražniki Slovanov ter so prelili cele reke slovanske krvi bodisi na moriščih, bodisi v vojnah. Vsebinska knjižica je jako zanimiva ter jo priporočamo čitateljem. Stane 1 K 20 vin., s poštnino 1 K 50 vin. ter se dobi v upravnistvu „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica števil. 6, kakor tudi po vseh knjigarnah.

Naročajte in širite list!

ZA REZERVNI SKLAD ZAVEZE.

Prostovoljni organizacijski davek.

(Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. dec. 1918.)

XXVI. izkaz.

Po 123 K: Učiteljsko društvo za brežiški in sevnški okraj in sicer so prispevali po 18 K: Jamšek Fr.; po 19 K: Avg. Schbertova; po 17 K: Amal. Pivkova; po 10 K: Sušnik M. in Stef. Scheligova; po 4 K: Franja Preskerjeva — vsi iz Rajhenburga. Po 10 K: Bl. Tominc, Jela Tominc, Vincencija Novakova in Franja Drnovškova — Globoko. Po 5 K: Šolsko vodstvo — Dobova. Dalje so poslali po 40 K: Učiteljstvo v Framu pri Mariboru. Po 20 K: Franjo in Minka Kranjc — S. Barbara v Slov. gor.; Srečko in Ivana Nagu — St. Jakob ob Savi. Po 10 K: Marolt Radivoj — Ljubljana. — Današnji izkaz 213 K. Prej izkazanih 6598 K. Skupaj 6811 kron.

Ivan Petrič, Ljubljana—Sp. Šiška.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Fran Marolt.

Last in založba „Zaveze jugoslovanskega učiteljstva“.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Pozor!

29 šolskih klopi, že rabljenih, na prodaj.

Jurij Krušič, Celje.

Non scholae, sed vitae discimus!

Kdor se zanima za šolsko reformo,

.. naj ne zamudi čitati izvajanja

higijena in šolskega prijatelja

dr. Živka Lapajne-ja v brošuri:

„Nova pota Jugoslovijanov“.

.. .. . Cena 2 K.

Glavna zaloga pri

L. Schwentner-ju v Ljubljani.

Vinska klet pri „MALIČU“

Ljubljana, naspr. gl. pošte pod Jadransko banko.

Točijo se v kleti in čez ulico pristna stara in nova, bela, rdeča in črna vina.

Slav. občinstvu se najtopleje priporoča Stanko Jesenko.

Naročajte in širite brošuro:

Načrt preustrojitve šolstva in narodne vzgoje

Sestavi odsek Zaveze jugoslovanskega učiteljstva za preustrojitev šolstva

Cena 2 K.

Naročila sprejema: Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Izšla je:

Kratka srbohrvatska slovnica za Slovence.

Sestavil dr. Josip Mencej.

Cena 2 kroni.

V Ljubljani 1919. — Natisnila in založila Učiteljska tiskarna.

Naročila sprejema Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Frančiškanska ulica številka 6.

*) Pomnite Ganglov govor v Novem mestu leta 1910! — Uredn.